

"DRAUGAS"
Lithuanian Daily Friend

Published By
DRAUGAS PUB. CO., Inc.,
1800 W. 46th St., Chicago, Ill.

DRAUGAS

LITHUANIAN DAILY FRIEND

SECOND EDITION

ANTROJI LAIDA

Published and distributed under permit (No. 466), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Ill. By the order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General.

KAINA 2 CENTAI
PRICE 2 CENTS

CHICAGO, ILLINOIS, PIRMADIENIS, GRUODIS (DECEMBER) 22 D., 1919 M.

ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER MARCH 31, 1916, AT CHICAGO, ILLINOIS UNDER THE ACT OF MARCH 3, 1879.

METAL-VOL. IV. No. 299

Lietuva Paliuosuota nuo Vokiečių-Rusų

Estonija pasirengusi susitai- kinti su bolševikais

Gen. Yudenič kabinasi prie Latvijos

GAUJOS PLEŠIKŲ APLEI- DO LIETUVĄ.

Talkininkų misija iškeliauja
Paryžium.

Ryga, gr. 19 (Suvelinta).—
Pulkinko Avalovo-Bernond-
to paskutiniai kariuomenės
buriai apledo Lietuvą gruodžio 14 dieną.

Pirmą apledimo Lietuvos tie-
vokiečių-rusų buriai buvo pa-
virtę plešikų gaujomis. Aplei-
dami Lietuvą jie plėšė, kas tik
jiems pakliuvo po ranka.

Talkininkų misija Pabalti-
joje neturėjo jėgų sustabdyti
vokiečių-rusų nedoruosius dar-
bus.

Paliuosavus Lietuvą nuo už-
puolikių, paminėta misija pa-
baigė čia savo veikimą. Žada
iškelianti Paryžium, kur bus
apie sausio 1 d.

OLANDIJĄ LAUKIA TAL- KININKŲ REIKALAVIMO.

Kaizeris sutinkas stoti
teisman.

Hague, Olandija, gr. 22. —
Olandijos vyriausybė tomis
dienomis tikisi nuo talkininkų
gauti formalų pareikalavimą
išduoti buvusį vokiečių kaize-
rį.

Kai kurie angštensieji šalies
valdininkai tvirtina, jog to-
kiam atsitikime nežinia ką pa-
darys olandų vyriausybė. Per-
sipina priešintis griežtiems di-
džinių viešpatijų reikalavi-
mams.

Kiti tvirtina, jog kaizeris
daug geriau padarytų, jei jis
apleis Olandiją ir sugrįžtų
Vokietijon.

Geneva, gr. 22. — Iš Basle
pranešama, jog buvęs vokiečių
imperatorių sutinkas stoti tal-
kininkų rengiamam teisman.
Bet bylą vietą ir laiką turėtų
paskirti vokiečių ekspertai ir
advokatai.

Toje pačioje depešoje paži-
mima, jog buvęs vokiečių sos-
to įpėdinis nenoris nei prisim-
inti apie kokią nors bylą.

REIMSO KATEDROJE BUS PAMALDOS.

Londonas, gr. 22. — Karės
metu apgriauta puošni Reimso
(Prancūzijoje) katedra laiki-
nai aptaisyta. Viena koplyčia
apdengta lentomis, vidus tin-
kamai apvalytas. Kalėdų šven-
tėje ten įvyks pirmosios po ke-
lių metų pamaldos. Kardino-
las Lucon celebruos šv. Mišias.

PASKIRTA KOMISIJA SU- TAKINTI ANGLEKASIUS SU KOMPANIJOMIS.

Kompanijos išreiškia nepa-
sitinkimą.

Washington, gr. 22.—Prezi-
dentas Wilsonas paskyrė komi-
siją iš trijų žmonių ir anai pa-
vedė išlyginti skirtumus, paki-
lus tarp streikavusių angie-
kųjų ir minkštųjų anglių ka-
sykly kompanijų, pasiremiant
generaliu prokuroru Palmerio
pasiūlymais, kokius angleka-
sių viršaičiai priėmė ir sutiko
atšaukti streiką.

Komisijon paskirta:
Henry M. Robinson iš Pasa-
dena, Cal. Jis atstovaus publi-
kai.

John P. White, buvęs an-
glekasių organizacijos prez-
dentas. Jis atstovaus darbinin-
kams.

Rembrandt Peale, Pennsylv-
vanijos anglekasykly operatorius.
Atstovaus kasykly kom-
panijas.

Kasykly kompanijos išreiš-
kia nepasitenkinimą. Jos sako,
jog generalis prokuroras kituo-
met jiems nebuvę pasiūles jo-
kį santarvei sąlygų. Ir todėl
nebutų reikalo šandie tarties
su anglekasiais. Kasykly savi-
rinkai sako, jog anglekasiam
užmokestis padidinta ir todėl
komisija atrodo bereikalinga.

Rio Janeiro, gr. 20. — Bra-
zilijs senatan induota mote-
rių lygiateisės politikoje bi-
lius.

DEPORTUOTA 249 RADIKALAI.

Anų tarpe yra Goldman ir
Berkman.

New York, gr. 22.—Vakar
vietos uostą apledo garlaivis
Buford. Tuo garlaiviu Euro-
pon išvežta šioj šalį suimtieji
visokios rūšies radikalai, kat-
rie suokalbavo prieš vyriausy-
bę ir kurstė darbininkus pa-
kelti revoliuciją.

Sakoma išvežta keli šimtai
radikalų katrie praeitą savaitę
iš įvairių miestų specialiais
traukiniais buvo sugabenti sa-
lon Ellis.

Tarpe deportuotų esama ir
pavojingų anarchistų. Iš jų
pažymėti ypač Emma Gold-
man ir Alexander Berkman.

Emma Goldman augštesniaus
teisman leido apeliuoti prieš
deportavimą. Bet jina nesuti-
ko su apeliacija, kuomet tokia
apeliacija buvo atmesta Berk-
manui. Pasakė, kad jina nenori
rinti persiskirti su savo drau-
gu Berkman.

Emma Goldman ir Berkman
kokį laikotarpį išbuvo kalėji-
me už prieškarinį veikimą ka-
rės metu. Kuomet neseniai
Berkman buvo paliuosuotas iš
kalėjimo, jis sakė, jog Su-
valstij vyriausybė nedrįsian-
ti jo deportuoti. Nes jis per-
daug turis žinių apie Ameri-
kos vyriausybę. Bet viskas iš-
ėjo priešingai.

Turbūt, išvežti Rusijon.
Niekam nežinoma, katron pu-
sėn išplaukė garlaivis Buford.

FINANSINĖ IR KOMERCI- JINĖ LIETUVOS MISI- JA AMERIKOJE.

NORIMA ČIA GAUTI PAS-
KOLĄ LIETUVAI.

Kalbama apie 100 milijonų do-
lierių.

NEW YORK, gr. 21. — Vie-
tos angliškoje spaudoje pas-
kelbta, kad šion šalių atkeliauo
finansinė ir komercijinė misija
nuo Lietuvos vyriausybės.

Misija pranešė turinti vilties
Suv. Valstijose gauti 100 mili-
jonų dolierių paskolos.

(Čia paminima misija — tai
bus pp. Vileišis ir Žadeikis).

NUSKENDO 43 ŽMONES.

Halifax, gr. 20.—Atlantiko
vandenynė nuskendo prekinis
anglių garlaivis Manxman. Žu-
vo 43 žmonės iš igulos.

PAKELTA MAISTAI ANT S. V. TRANSPORTO.

New York, gr. 22.—Hoboken
uostan atplaukė transportas
America. Patirta, jog kelionėje
transporto įguloje pakelta
maistai. Vienolika igulos na-
rių, geležimis apkaustytų, pa-
imta čia iš transporto. Sako-
ma, jog įvykių daugiau are-
stavimų igulos tarpe.

Nesmagumai su igula buvo
prasidėję lapkritį, kuomet
Amerika išplaukė Prancūzijon.

Nes garlaivio kapitoni induo-
ta uždarytas laiškas su in-
strukcijomis. Laiškas liepta
atidaryti vandenynė tik pra-
ėjus 24 valandoms.

Bet abelnai yra namona, jog
visi radikalai išvežti "raudo-
nojon" Rusijon. Bus jie prista-
tyti bile katran bolševikų nos-
tan ir tenai paleisti.

Daugelis iš radikalų norėjo
kelianti savomis lėšomis ir ten,
kur jiems patinkama. Tačiau
su tokiais jų norais nesutiko
vyriausybė. Sakė, jog radika-
lai bus pristatyti ten, kur
jiems patinkama. Tačiau su
tokiais jų norais nesutiko vy-
riausybė. Sakė, jog radikalai
bus pristatyti ten, iš kur jie
buvo atėję.

Yra trys moterys.

Deportuoti radikalai sugau-
dyti įvairiuose miestuose. Bet
daugiausia jų iš New Yorko ir
Pittsburgho apylinkių. Buvo iš
Philadelphia, Clevelando,
Hartfordo ir iš kitur. Daugelis
iš jų buvo veikę tarpe strei-
kuojančių plieno dirbtuvių
darbininkų.

Praeitą šeštadienį iš įvairių
miestų daugelis atvežta speci-
jaliais traukiniais. Kaikuriems
pavojingiesiems buvo surakin-
tos rankos.

Tarpe deportuotų yra trys
moterys—Emma Goldman, Do-
ra Lipkin ir Ethel Bernstein.
Visos žydės. Pastarosios dvi
dar visai jaunos.

Imigracijos komisijonie-
rius saloje Island sako, jog
daugelis iš deportuotų su sa-
mi išvežė po kelis tukstan-
čius dolierių.

PETROGRADE NUŽUDYTA 350 ŽMONIŲ.

Tas padaryta už suokalbavi-
mą prieš bolševikus.

Gelsingforsas, gr. 21. — Anot
žinių, Petrograde gusektas su-
kalbis prieš bolševikus. Su-
areštuota 900 žmonių, kurių
tarpe buvo prancūzų ir anglių
piliečių.

Iš tų 350 žmonių suaudyta
sulig revoliucijinio teismo nu-
sprendimo.

MADRIDE STREIKUOJA REDAKTORIAI.

Madridas, gr. 21. — Strei-
kuoja vietos laikraščių redak-
toriai. Jie leido savo laikraštį
El Liberal. Vyriausybė tą su-
laikė. Tad vietoje ano strei-
kuojantieji redaktoriai ėmė iš-
leidinėti laikraštį vardu El
Popular.

PRANEŠAMA APIE DENI- KINO LAIMEJIMUS.

Gelsingforsas, gr. 21. — Gau-
ta žinių, jog gen. Denikino ar-
mijai pavyko įveikti bolševi-
kus ties Volga, tarpe Caricino
ir Kamišino.

Depešoje sakoma, jog nelais-
vėn paimta 10,200 bolševikų
kareivių. Be to, paimta 5 ar-
motos ir 25 kulkasvaizdžiai.

AIRIAMS NĖRA KO TIKĖ- TIES RESPUBLIKOS.

Taip tvirtina anglų vyriausy-
bės atstovas.

Londonas, gr. 21. — Užvakar
vakare mieste Liverpool vie-
nam susirinkime kalbėjo Bo-
nar Law. Pažymėdamas apie
pasikesinimą prieš Airijos val-
dytoją lordą French Dubline.
Law pasakė, jog vyriausybė
pavartosi kuoasčiausias
priešmones prašalinti galva-
džius ir praveisti tvarką.

Pabaigoje tarė:

"Vyriausybė nekuomet ne-
sileis taip toli eiti, kad leistų
airiams įsisteigti respubliką".

BERGER IR VĖL IŠRINK- TAS ATSTOVU KON- GRESAN.

Ir vėl, sakoma, nebusias pri-
imtas kongresan.

Milwaukee, Wis., gr. 20. —
Vakar Wisconsin valstijos
penktajam distrikte įvyko kon-
gresan atstovo rinkimai. Buvo
du kandidatai: socialistas Ber-
ger ir republikonas Bodenstab.

Pasirodė, jog didžiama balsų
išnauro išrinktas socialistas
Berger.

Seniau jis buvo išrinktas at-
stovu. Bet buvo teisiamas už
prieškarines kalbas. Teismo
apkaltintas. Padavė apeliacija.
Ir kuomet praeitą pavasarį
jam reikėjo eiti kongresan, iš
kongreso prašalintas.

Tad dabar išnauro išrinktas
socialistų balsais. Ir, sakoma,
išnauro jis nebusias priimtas
kongresan.

PIRKITE
LIETUVOS PASKOLAS
Draugo Ofise, 1800 W. 46 St.

Kaip Pabaigta Anglekasių Streikas

ISVELKAMA AIKSTĖN PRO- KURORO TAKTIKA.

Senato komitetui tikras siur-
prizas.

Washington, gr. 21. — Sena-
to komitetas tyrinėja buvusį
streiką anglekasyklose ir kaip
tas streikas pabaigta.

Gruodžio 19 d. komitetas
pirmausia išklauskėjo gene-
ralį prokurorą Palmerį, kurs
dalyvavo prie užbaigimo to
streiko.

Prokuroras komitetui prane-
sė, jog pabaigimas anglekasių
streiko, tai didelis vyriausybės
laimejimas. Jis sakė, jog su
streikinkų viršaičiais nepa-
daryta jokios sutarties. Angle-
kasių viršaičiai neverčiami
apsiėmė atšaukti streiką, pasi-
remdami prezidento Wilsono
pasiūlymu.

Prokuroras sakė, jog strei-
kas atšaukta be jokių vyriausy-
ybės pažadėjimų. Anglekasiai
turėjo pasiduoti prieš stiprią
ir neatlaidžią vyriausybės ran-
ką.

Ką sako operatorius.

Pabaigus prokurorui liudyti
kom. pakvietė į liudininkus
minkštųjų anglių kasykly ope-
ratorių asociacijos pildomojo
komiteto pirmininką Alfred M.
Ogle.

Šita, kitka papasakojo apie
pabaigą streiko.

Toksai operatoriaus Ogle lin-
dymas padarė siurprizą sena-
toriams.

Nes prokuroras senatoriams
liudijo vienaip, gi operatorius
kitką nupasakojo.

Komitetas ir tolesniai tės iš-
klauskėjimus.

ASTRUS BILIUS PRIEŠ NE- GEISTINUS SVETIM- SALIUS.

Kongresas pravedė ji
vienbalsiai.

Washington, gr. 22. — Že-
mesnysis kongreso butas pra-
vedė bilį, atkreiptą prieš vi-
sus svetimšalius, katrie turi
sąryšį su anarchistinėmis or-
ganizacijomis.

Tą bilį pagamino imigra-
cijinis buto komitetas. Sulig
bilians, visi tokie, kaip aug-
ščiau sakyta, svetimšaliai turi
but deportuoti. Nei vienas at-
stovas nebusavo prieš bilį.

Debatų metu pasigirdo rugo-
nių, jog ligšiol gyvuojantieji
deportavimo įstatymai neganė-
tini. Nes štai kad ir toksai ru-
sų bolševikų atstovas Martens
New Yorko. Tasai bolševikas
užima poziciją, kaipo koks
augštesniausias valdininkas. Ir
nepagalvojama apie jo depor-
tavimą.

Buvo kalbama ir apie socia-
listą Bergerį, kuris tomis die-
nomis išnauro išrinktas atsto-
vu kongresan. Atstovas Fess iš
Ohio pareiškė, jog jis mielai
prisidėtų prie tokio biliaus,
sulig kurio būtų galima depor-
tuoti patį Bergerį.

Washington, gr. 22.—Karės
departamentas nusprendė civi-
liams žmonėms parduoti 3-
800,000 armijos čėverykų. Kai-
na porai paskirta \$7.50 ir
\$8.25.

Jis sakė, jog gruodžio 5 d.
generalis prokuroras Palmer
išlyti kompromisą, paremtą
tuo, kad darbininkams reikia
pasilyti daugiau 14 nuoš.,
kaip buvo pasiūles kuro admi-
nistratorių Garfield.

Bet operatoriai, sakė Ogle,
griežtai atmėtę tą pasiūlymą
pažymėdami, jog tai būtų ne-
paprastas bailumas, tai būtų
aiškus anglekasiam pavedi-
mas publikos ir vyriausybės
teisių.

Siurprizas komitetui.
Prokuroras tečiaus tuo nepa-
sitinkino. Jis operatoriams
pranešė, jog kuro administra-
torių pasiūlymas, esąs perma-
žas. Gi streikas būtina turi
but pabaigtas.

Pagalians Palmer pareiškė,
jog streiko atšaukimas dar ir
tuo žvilgsniu yra skubėtinas,
nes teisėjas Anderson Indian-
apolyj gali anglekasių viršaičius
nubauti kalėjimu už peržengi-
mą teismo "injunction". Gi to
vyriausybė nenorinti. Nes jei
viršaičiai būtų nubauti, tuo-
met, sako, pakiltų bausis stovis
industrijoje.

Pagalians Palmer pareiškė,
jog streiko atšaukimas dar ir
tuo žvilgsniu yra skubėtinas,
nes teisėjas Anderson Indian-
apolyj gali anglekasių viršaičius
nubauti kalėjimu už peržengi-
mą teismo "injunction". Gi to
vyriausybė nenorinti. Nes jei
viršaičiai būtų nubauti, tuo-
met, sako, pakiltų bausis stovis
industrijoje.

Toksai operatoriaus Ogle lin-
dymas padarė siurprizą sena-
toriams.

Nes prokuroras senatoriams
liudijo vienaip, gi operatorius
kitką nupasakojo.

Komitetas ir tolesniai tės iš-
klauskėjimus.

Komitetas ir tolesniai tės iš-
klauskėjimus.

Komitetas ir tolesniai tės iš-
klauskėjimus.

VOKIEČIAI ATMOKEJO DALĮ ATLYGINIMO.

Apie tai pranešė Erzberger.

Berlynas, gr. 22.—Vice-pre-
mjeris ir finansų ministeris Er-
zberger nacionaliam susirinki-
me pranešė, jog Vokietija di-
desnė dalį iš 5 milijardų dolie-
rių jau atmokejo talkininkams
auksu, kaip to reikalauja tai-
kos sutarties sąlygos.

Erzberger pridūrė, jog tal-
kininkų moralė priedermė pa-
gelbėti Vokietijai žaliąja me-
džiaga ir maistu.

Nacionalis susirinkimas ra-
tifikavo talkininkų padarytą
protokolą, sulig kurio panaiki-
namas 61 skyrin. Vokietijos
konstitucijoje. Sulig to sky-
riams vokiečių parlamentan at-
stovai galėjo ineiti ir iš Aus-
trijos.

Nacionalis susirinkimas ra-
tifikavo talkininkų padarytą
protokolą, sulig kurio panaiki-
namas 61 skyrin. Vokietijos
konstitucijoje. Sulig to sky-
riams vokiečių parlamentan at-
stovai galėjo ineiti ir iš Aus-
trijos.

LABAI PAVYKO VYČIAMS LOŠIMAS.

Lietuvos Vyčių Chicago ap-
skričio choro vakar, gr. 21, pa-
statyta scenoje opera "Korne-
vilio Varpai," labai pavyko.
Puikiai išėjo muzika, dainos.
Publikos buvo daugybė.

Vakaras įvyko Aryan Grotto
Temple 8 gat. ir Wabash ave.

GRUODZIO 22, 1919 M.

Chicago.—Šiandie apsinian-
kė; rytoj gražus oras; m-
atmaina temperatūrą.

"DRAUGAS"
LITHUANIAN DAILY FRIEND
Published Daily Except Sundays by
DRAUGAS PUBLISHING CO., Inc.
1800 W. 46th St., Chicago, Illinois.
At NEWS-STANDS 2c A COPY
Advertising rates on application

"DRAUGAS"
Eina kasdieną išskyrus nedidelius.
PRENUMERATOS KAINA:
CHICAGO IR UŽSIENYJE:
Metams \$6.00
Pusmetui 3.50
SUV. VALST.
Metams \$5.00
Pusmetui 3.00
Prenumeratą mokėti išskaičiuo. Lai-
kas skaitosi nuo užsirašymo dienos ne
nuo Naujo Metu. Norint permaitinti
adresą visada reikia prisijungti ir senas
adresas. Pinigai geriausia siųsti išper-
kant krasoje ar ekspres "Money Or-
der" arba įdedant pinigų į regis-
truotą laišką.

"Draugas" Publishing Co.
1800 W. 46th St. Chicago, Ill.
Telefonas McKinley 6114

Katalikų Vienybės Seimas.

Pirma Katalikų Vienybės Seimo diena veikiau buvo pasveikimo formalizacijoms ir šiaip teisių reikalaujantiems daigtams. Visa dviasia ir turinys pasirodė antroje dienoje, 18 gruodžio. Retai pasitaikanti seimų taip trumpu laiku atliekant tiek daug taip svarbių ir taip apimtųjų dalykų, kaip tai įvyko Katalikų Vienybės Seime per šią savaitę.

Tiesą sakant, per tris metus nei kartą neteko matyti taip pasėminę surinkimo, kaip minėtasis. Jis iš Suvienytų Valstijų vyriausybės demokratizmo, žmogiskumo ir teisybės vardu pareikalavo, kad būtų pripažinta Lietuvos nepriklausomybė. Jis išnešė protestą prieš lenkus, kurie briaunasi į Lietuvą ir lauko pamatinis kultūrinis dėsnis. Jis kreipėsi prieš Lietuvos vyriausybės pažymėjimą tuos, kurie katalikų lietuvių visuomenę šmeižia pramanydami melą, būk jį stoja už lenkus.

Tas Seimas taipgi užgėrė Lietuvos Sargų organizaciją ir pastiprinio komiteta susidarinti su tikslu parduoti Lietu-
vos paskolos ženklus.

Tarp naujų Seimo dalykų yra įtaisyimas projektų komi-
sijos, kuri išanksto ir rimtai ap-
svarstys tą, ką įnešama į visi-
tinius surinkimus. Šita komi-
sija apsaugos nuo didžiųjų or-
ganizacijų mūs neapmintytų žingsnių, nuo seilėje gimusių
projektų, kurie išsiskleidžia
sąlyg gražūs, o kelioms dienoms
appračius pasirodo arba kenks-
kaucingi, arba tušti.

1. Katalikų Vienybės valdy-
ba pateko gražiai sutariasi
žmonių burys. Jei reikės tos
organizacijos pirmininkui vi-
ce-pirmininkui, ar valdybos
nariams suteikti ir santikus su
žymiais, šios šalies asmenimis
nelietuviais, tai tie lietuviai
turi ir gerą nuomonę ir ge-
rą įspūdį.

2. Valdyba įėjo du kunigai:
dvias vadovas bei vice-pir-
mininkas, trys moteriškos, in-
teligenti, pramoninkų ir dar-
bininkų. Šita Katalikų Vien-
ybės valdyba skiriasi nuo dau-
liau būtu, kad ji jau

pateko asmenys protingi, dar-
būs, augstų jausmų. Jie jau
yra pasižymėję savo veikimu.
Didžiausia lietuviškų organi-
zacijų liga beveik visur tebė-
ra ta, kad žmonės pirma išren-
ka valdybą, o paskui jau žiuri
ar ji mokės ir norės veikti.
Čionai įvyko kaip tik priešin-
gai: pirma pažūrėta koks
kandidatas gali, nori ir moka
dirbti, o paskui jau ji išrinko
į valdybą.

Katalikų Vienybė su visomis
prie jos prisidėjusiomis organi-
zacijomis žada prisidėti prie
Amerikos Lietuvių R. K. Fe-
deracijos. Jei tai įvyks, tai
bus nauja sveika įiega vie-
sime mūsų gyvenime.

Lenkų Ministerijos Permaina.

Daug kartų laikraščiai buvo
pranešę, būk Paderewski's
atsistatydijęs, bet tie prane-
simai vis pasirodė klaidin-
dingi. Tačiau pranešimai ne-
budavo visi tušti. Lenkijoje
darėsi daug priešinčių Pade-
rewski'ui pažiūroms ir jo no-
ramas. Galų gale muzikas atsi-
sakė būti ministrų pirmininku.
Lenkai korespondentai tvir-
tina, kad to atsisakymo prie-
žastis yra naminiuose Lenki-
jos reikaluose. Bet ne visada
taip buvo ištikimų, kaip ko-
respondentai sako. Jeigu Pa-
derewski'is būtų atsistatydinęs
delto, kad ukinkai su soci-
jalistais įgijo daug įiegos len-
kų seime, tai Paderewski'io vie-
tą būtų turėjęs užimti žmogus
palankesnis ukinkams ir
socialistams labiau už Pade-
rewski'. Tuomet tarp įvyko vi-
sai priešingai.

Paderewski'o vietą užėmė p.
Leopold Skulski's, buvęs ki-
tuomet Lodžio miesto prezi-
dentu. Į Lodžio prezidentus p.
Skulskis buvo patekęs tada,
kada rusai jau buvo pasitrau-
kę iš Lenkijos, bet Vokietija
dar nebuvo sugrįžusi. Rinki-
muose įvykusiuose po armistis-
cijos Skulskis prezidento vie-
tą prarado. Jo įpėdinis tapo
socialistas.

Lodžio mieste, žinoma, yra
lenkų, bet jame vokiečių yra
labai daug. Žmogus aiškiai
priešingas vokiečiams amžinų
dienų nebūtų galėjęs tapti
Lodžio miesto prezidentu ta-
da, kada p. L. Skulski's juo-
mi tapo.

P. nas L. J. Paderewski's
lenkų seime nebuvo prisirašęs
nei prie vienos partijos, bet
protu ir širdimi jis visuomet
priklaušė prie N. D. t. y. tau-
tininkų demokratų. Ta parti-
ja susideda iš dviejų šakų:
katalikiškosios ir laisvamanis-
kosios. Paderewski's priklaušė
prie katalikiškosios.

Paderewski's įpėdinis p.
L. Skulskis priklaušo prie to-
sios tautininkų demokratų
partijos (narodowa demokra-
cija). Karės laiku ta partija
sumanė nusikratyti klaidomis
ir žiaurumais įgytą užmetimų
delto ji truputį permaitinė iš-
vaizdą ir vardą, pasivadinda-
ma liaudies (ludova) parti-
ja. Į jos programą tapo įtrauk-
ta paragrafų, galinčių patikti
socialistams. Norėta toje pa-
čioje tautininkų demokratų par-
tijoje sudaryti trečią šaką su
socialistiška spalva. Tas žy-
smas pasiekė. Pilsudskis kar-
tais išrodė socialistais išlo-
žiurintiems, bet išties jis bu-
vo ir yra tautinis-demokratas,
arba N. D.

Pilsudskio patarėjas R.
Dmowski's neužima oficialės
vietos, bet išties vedė visą
Lenkijos politiką už Pilsudski-
ų Paderewski' ir ves už p.

Lietuviai Studentai Šveicarijoje

(Pabaiga iš praeito num.).

Friburge taipgi mokinasi
lietuvis vienuolis Jonas Navie-
kas. Jis priguli prie Kongrega-
cijos La Salette. Į ją jis įstojo
dar budamas Amerikoje. Fri-
burge jis gyvena tos Kongre-
gacijos namuose Villa Mont
Pleaneu. Jis čionai rado labai
stiprų ištikinimą, kad labai di-
delė dalis Amerikos lietuvių
katalikų visuomenės norint
unijos su lenkais. Prieš tai išti-
kinimą br. J. Naviekas smar-
kia protestavo ir klausė, iš kur
ta klaida atsirado. Europiečiai
lietuviai tvirtino, kad kunigas
Jonas Žilinskas taip liudijęs
kanauinkui Jurgiui Narjaus-
kui. Naviekas kreipėsi prie
Narjausko ir tas patvirtino, jog
kun. Jonas Žilinskas tikrai taip
sakęs. Naviekas atsivėrė gerą
liudijimą iš Amerikos. Jis bu-
vęs tenai žymus lietuvių kata-
likų moksleivių ir pilnų blaivi-
nių organizacijose, jis talpi-
nes verstus ir originalius
straipsnius lietuvių katalikų
laikraščiuose ir pats redaga-
vęs "Tautos Rytą," budamas
katalikiškojo universiteto stu-
dentu Washington, D. C.
Tai-gi jus jį galite pažinti ge-
riau negu aš.

Apskritai apie vyrus studen-
tus aš mažai ką galiu pasakyti
iš savo matymo. Girdėjau, kad
apie pabaigą spalio, šių metų,
vyrų studentų lietuvių buvo de-
vyni. Tarp jų yra jums žino-
mas K. Pakštas. Jis mokinasi
sociologijos.

Girdėjau, kad Berne į uni-
versitetą vaikščioja p. Cizika-
skas ir p-lė Leonaitė, kuriuodu
drauge atvažiuo. Juodu drau-
ge dirba Lietuvos atstovybėje,
kurios pirmininku yra d-ras
Šaulys, padėjėju kun. Daumau-
tas-Dzindavičius ir raštinin-
ku Pranas Jucaitis iš Sintautų.
P-lė Leonaitė yra buvusio mi-
nistro dukrė.

Be abejo Tautos Fondui ru-
pi padėti Lietuvos studentams
ir studentėms išeit mokslą Fri-
burge ir matyti juose ateityje ge-
rai priręgtų darbininkų, bet
nežiurima ar tikru keliu eina-
ma. Tautos Fondas vengia pa-

skulski. Tai-gi ministrų pirm-
maina Lenkijoje nereis-
ta, kaip pirmininkas naminėje eko-
nominėje lenkų politikoje. Ji
nereiskia nei bažnytinės poli-
tikos permainos. Lenkija su-
pranta, kad pirma turi apsi-
dirbti su užrubežiniais savo
klausimais, ir tik po to gali
griežti vidujinių permainų.
Paderewski'o atsistatydini-
mas reiskia pirma užrube-
žinėje Lenkijos politikoje.

Ministrų pirmininko permai-
na įvyko po to, kaip Pade-
rewski's sugrįžo iš Londono.
Matomai, kad Anglija nepa-
tenkino Lenkijos norų. Pade-
rewskiui nepasisekė savo šalies
tikslus įvykinti su tautininkų
pagalba. Matomai tiems tiks-
lams nepadėjo taipgi nei Pa-
derewski'o pažintys su įtek-
mingais amerikiečiais. Todėl
lenkų ministrų pirmininkas
atsisakė, o jo vietą užėmė
žmogus, prieš kurį vokiečiai
nieko neturi.

Lenkai negalėjo pradėti
krypti prie vokiečių, kol aug-
čiausiu Lenkijos valdininku
buvo Paderewski's. Ir pažiū-
romis ir jausmais jis smarkiai
buvo priešingas vokiečiams.
To negalima sakyti apie p.
inžinierį L. Skulski'. Jo santi-
ki su Lodžio vokiečiais ir su
tolymesne Vokietija budavo
geri ir prielankūs.

Didelė prieštara lenkams
vesti politiką priešingą vokie-

rodyt Friburgo studentams ne-
užsitikėjimo ir rodo gerbimą,
bet, kiek žinau, Friburgo stu-
dentės tik laukia, kad iš anksto
ateity koks nors jų padėjimo
išsišūmas. Amerikos atstovams
bunant Šveicarijoje, nieks ne-
driso aiškiai pasakyti dalykų,
nes tas būtų galėjęs pakenkti
Lituanijos Fondui. Ir be to de-
legatai buvo pranešę, kad Fri-
burgo studentai gaus iš Ameri-
kos pašalpą tik iki karo galo.
Karas pasibaigė, buvo tad lau-
kta tik galutinio Tautos Fondo
pranešimo, kad toliau studen-
tų nesėly. Delegatai, tiesa,
klausė nesyk: "Kuomet mano-
te baigti universitetą?" ar:
"Kuomet manote važiuoti Lie-
tuvon?" Bet aiškių atsakymų
nieks jiems negalėjo duoti.

Tuoju po Velykų, š. m., atva-
žiavo iš Lietuvos Ed. Turaus-
kas. Jis baigė Voronežo gimna-
ziją prieš porą metų. Gabus ir
inteligentiškas vaikinąs. Ka-
dangi jam prisiejo beveik me-
tus but Petrapilyje prie bolše-
vikų režimo, daug dirbti viso-
kiose trenitinių organizacijose,
dalyvaut trenitinių Lietuvos
gabėnime ir sugrįžus Lietuvos
syk su kitais draugais "kovot"
su socialistais ir tt., tai jis at-
važiuo Friburgan pavargęs ir
sumervuotas augščiausiam laip-
sny. Nežiurint į tą, kunigai jį
nuvedė į universitetą ir jis ta-
po įmatikuotas ir vėl delto,
kad skaitytis studentu ir gauti
pašalpą iš "Lituanios," vėl tu-
ri be naudos lankyti universi-
tetą ir mokintis namie kalbų.

Be to, aš visai neusistebė-
siu sužinojus, po kiek laiko, kad
jis serga. Duok Dievė, kad to
neatsitiktų, bet toks "be par-
dono" žmonių universitete
greitas užrašymas negal duot
gerą rezultatą. Turbut tas-pats
atsitiks ir su atvažiuojančiais
studentais, reiskia jiems atva-
žiavus jie tuoj bus užrašyti
universitetan.

Ar negerian būtų, kad naujai
atvažiuojantieji švietiškieji stu-
dentai (kunigai lengviau atva-
žiavus orientuojas, nes jie
klauso daugiausiai lotynų kal-
boj skaitomas prelekeijas) ne-

čiaus buvo ta, kad vokiečiai
lenkams nepavedė Lietuvos
kol dar Vokietija išrodė ka-
linga. Lenkai, turbūt, įgijo
vilties, kad jie susitaikydami
su vokiečiais pelnys Lietuvą,
kurios negavo iš anglų.

Vokiečiai, gal ir pavestų len-
kams Lietuvą, jei lenkai atsi-
sakyti Danzigo ir juostos iš-
ilgai Vislos. Bet lenkams sun-
kus bus atsakyti to gardsus
kasnelio ypač delto, kad rei-
kės lauzinti Paryžiaus Taikos
Sutartį, kuomet ta sutartis yra
vienatinis Lenkijos stiprybės
pamatas.

Lietuvos politika turėtų ne-
sinausti. Ypač mūs atstovybė
Berlyne turėtų sužinoti ką
lenkai siūlo vokiečiams už
Lietuvą. Mūs atstovybė Ber-
lyne turėtų dar patirti, ar len-
kų diplomatai neturi vilties
pasinaudoti Amerikos parama.
Siomis dienomis į Ameriką
atvažiuoja p.p. Vileišis ir Za-
deikis. Jųdviejų uždavinys
yra padaryti, kad lenkų po-
litika nelaimėtų Amerikos pa-
ramos. Mūs lietuviška visu-
menė Amerikoje turėtų pala-
gvinti p. Vileišiui šią jo tikslą
pasiekti. Pirmausia mes tu-
rime saugotis, kad neprotin-
gais darbais arba šauksmais
neapsunkintume mūs politikai
jos uždavimus. Paskui reikia
parodyti Amerikai, kad mes
esamė susitvarkiusi ir susi-
klusanti tauta.

lytas tuo į universitetą, bet
galėtų kokius metus pavest
prisirengimui ir kalbų mokslui,
kad paskui, pradėjus lankyti
universitetą, galėtų geriau
dirbt, nes viena syk kalbų neiš-
mokus—reikės jiems pašvest
visą atliekantį nuo kursų kla-
simo laiką ir negalima naudo-
tis nei profesorų lekcijomis,
nei knygomis bibliotekoj ir tt.

Galų gale moksllas turi labai
užsistėti, kas dar brangiau kai-
nuos negu pramato to forsuoto
universitetan užrašymo speku-
liacija; be to, tas visas duoda
medžiagą svetintaučių kriti-
kai, kuriems ta istorija atrodo
naiviskumu, vertu buvusių Ru-
sijos piliečių.

Gal tai ir nemano darbas tą
viską rašyti ir kelt tą klausimą,
bet aš matau, kad kiti tyli ir
vargsta, o kol tas visiems bus
aišku praeis dar porą metų.
Tas dalykas nam visus praei-
tus metus staciai širdį edė, aš
pati prityriau viršinėtos sis-
temos bledį, bet nenorėjau nie-
ko rašyt.

Žinoma, geriausia būtų, kad
tą patys Friburgo studentai
perstatyt Tautos Fondui, nes
atvirumas tokiose dalykuose
geriausias kelias, bet tas sun-
ku įvykinti: jei, pav., studentai
kels klausimą, kad esančios
Friburge studentės geriaus pa-
daryt, išmainius universite-
tą į kokią kitą mokyklą—tai tos
be abejo, užsigautų. Studentai
vėl nenorės prisipažint, kad
jie universiteto nedag ką su-
pranta. Jeigu pats Tautos Fon-
das reikalauja iš studentų-čių
tam tikrų kvalifikacijų ir viena
syk nutarus kuriuos šelpyt pri-
žiūrėti (tą galima daryt visai
neuzgaunamų būdu) ar jie
praktiškai imas už darbo, tuo
butų išvengta laiko, sveikatos
ir pinigų mažai produktivus
suvartojimas ir net per tą būtų
išvengta nesupratinų stu-
dentų tarpe, nes jie nereiklau-
tyt paty. Žritikuot vieni kitų.

Kuo Jeronimo Valaičio se-
suo Ona yra mirusi praėitą pa-
vasarį (reiskia 1919 m.). Prieš
kelis metus ji buvo Friburge
porą metų, pažinau ją. Petra-
pilyje ji lankė Lochwickos
Skalon kursas. Jos tėvai gyve-
na Vilkauskėje, pas juos ji ir
mirė sugrįžus iš Petrapilio
(sugrįžo ji vasarą, 1918 m.).
Labai buvo dora mergaitė, ge-
rai ją pažinojau: 1917 m. tan-
kiai susitikdavome. Ji dirbdavo
t. v. "Liaudies Sąjungoj"
ir kitose kat. organizacijose
susidariusiose I rusų revoliuci-
jai įvykus.

Mirė ir Vytautas Endziulai-
tis sugrįžęs Lietuvon, Kaune,
pavasaryj, 1919 m. Tai vis per-
sidirbimo aukos. Kad tamsta
žinotumė, kokį sunkų ir reika-
launantį daug nervų darbą prie-
sėjo dirbti po revoliucijos tai
mažai sauja katalikiškos jau-
nuomenės Voroneže ir Petrapil-
lyje! Socialistai vedė smarkią
ir pasekiningą agitaciją darbi-
ninkų tarpe, reikėjo but opozi-
cijoje. Susirinkimai, mitingai.

Nors tam praėjus, matyt,
kad ne viskas buvo butinai rei-
kalinga, daug buvo daroma
per greit ir per karštai; nebuvo
laiko mąstyti, viskas degė.

M. Grandefille.

AM. L. R.-K. FEDERACIJOS
VALDYBOS ADRESAI.

Kun. J. J. Jekaitis, prezi-
dentas, 41 Providence St.,
Worcester, Mass.

Kun. Pr. Bačys, vice-prezi-
dentas, 2634 W. 67th St.,
Chicago, Ill.

J. Mockus, išdėininkas, 1301
So. 50th St., Cogo, Ill.

Kun. F. Kemėnis, sekre-
tarias, 381 Westminster ave.,
Detroit, Mich.

NEPAMIRSKITE PAPUOSTI
KUČIŲ STALĄ
-LIETUVOS VĖLIAVA-
Kas da neturi, gali gauti "Drange"
Turime tik šikinių po \$1.00

Lietuvos Nepriugulmybė.

(OFICIALJALĖS ŽINIOS.)
(Pranešimas iš Washingtono).
(Tąsa).

Jo Malonybei
Ministerių Pirm., Kaune.
Jūsų Ekscelencija!

Kybartų ir Virbalio miestų
su apielinkėmis gyventojai
rugpjūčio 24 d., susirinkę ap-
svarstyti dabartinį Lietuvos
padėjimą, priėmė rezoliuciją
-protestą, kurį turi garbė įteik-
ti Jūsų Ekscelencijai. Šiuomi
prašo Jūsų Ekscelencijos pra-
nešti apie išreikštus mūsų re-
zoliucijoje protesto reikalavi-
mus prancuzų, anglų, Ameri-
kos, vokiečių ir lenkų valdžių
atstovams, kartu pareikšdami
laikiningai Lietuvos valdžiai
didžiausią mūsų pasitikėjimą ir
reikalaujanti juos būdu ne-
duoti mūsų laisvės ir nepri-
klausomybės: vėl-žusim!

Tegyvuojia Nepriklausoma
Lietuva!

Rezoliucija - Protestas.

Kybartų ir Virbalio su apie-
lenkėmis gyventojų, susirin-
kusinių rugpjūčio 24 d., iš
skaičiaus 3,000 žmonių.

Lietuvių tauta, tiek amžių
kentėjusi, iškilus visame pa-
saulyje obalsui laisvo tau-
toms apsisprendimo, viešai
pasisakė norinti tapti nepri-
klausoma Demokratine Vals-
tybe, kurioj visi piliečiai, be
skirtumo tautos, tikybos ir
luomo gyventų kaip lygūs su
lygiais, laisvi su laisvais.

Naujam gyvenimui besiku-
riant, Lietuvių tautą iškarto
turėjo imtis kardo ir lieti krau-
ją, kad neleistų eiti į Lietuvos
žemės plotus visokios rūšies
gruoboniams, neturėdama ne
akimirksnio net mislies pa-
grobti svetimasias žemes, tik
vien gindama savąją, kad ga-
lop ramiai stverties kurimo
savosios valstybės darbo ir
statyti naują Nepriklausomos
Lietuvos Valstybės rūmą, ku-
riame visiems būtų patogų ir
gera gyventi.

Nekliudydama kitų - Lietu-
va tikėjosi, ir turėjo teisių
tikėti, ypatingai tiems, kurie
išskėlė obalsį laisvo tautoms
apsisprendimo, kad Jinai ras
juose didžiausios paramos
mirties kovoj su savo prieš-
ninkais. Bet štai... Lietuva tik-
ką pradėjo gyventi, kaip iš
josios atėmė lenkai Vilnių,
mūsų širdį, tą šimtametinę
lietuvių svajonę, Lietuvos
Valstybės minties lopšį, pri-
sidengdami padedant mums
ginties nuo bolševikų, ir iš visų
pusių apsupę mus jie pradėjo
skverbties vis gilyn ir gilyn.
Siandien jau Suvalkai, Seinai
ir Punksas-lenkų ir tas visas

lenkai yra atimama ne ko-
voje, bet atiduodama jiems
tais, kurie išskėlė gražiausius
pasaulyje obalsius: išvaduoti
savo vertusias tautas, kurie
siandien gali daugiausia pa-
daryti.

Lietuvių karjomenė, ka-
riauja su bolševikais! Lenkams

atiduodama vis nauji ir nau-
ji didžiausi plotai mūsų žemės
ir miestai! Vokiečiai su kol-
čakininkais tebeplešia mūsų
sodžius!

Atėjo paskutinė valanda,
mirties valanda!

Bet prieš tai Lietuvių tauta
sako visam pasauliui, kad
laisvės ir savo nepriklausomy-
bės niekam be kovos neatidu-
dos ir atimti jasias — atims
tik per josios lavoną!

Tatai težino visi mūsų prie-
šininkai!

Išreikšti šį paskutinįjį prieš
mirtinąją kovą griežtą nusi-
statymą susirinko Kybartų ir
Virbalio miestų su apielinkė-
mis visi gyventojai be skir-
tumo tautos, tikybos ir luomo
ir aktyvaizdoje viso pasaulio
reikalauja sau:

Laisvės!
Nepriklausomybės!
Vilniaus!

O priešams, esantiems mūsų
sodžiuose ir miestuose, vistic-
k ar jie lenkai, ar jie vokiečiai,
ar jie kolčakininkai, sako:

Šalin iš Lietuvos!

Protestą įgalioja pasirašyt
Organizacijiniui Komitetui
(13 parašų)

Protestas.

Mes, kaimų įgalioiti atsto-
vai, Girkalnio valsčiaus, at-
stovauję penkis tukstančius
gyventojų, turėdami omeny:

1. Kad Santarvė, po įtaka
Prancuzijos didikų, iki šiol
dar nepripažįsta Lietuvos ne-
priklausomybės - mūsų šven-
čiausio tautos siekio, bet mums
mirtinai kovojant su rusų bol-
ševikais, leidžia įsigyventi ka-
ro nuvargintoj mūsų tėvynę
kolčakininkų bandoms ir vis
gilyn ir gilyn slenkantiems
lenkų ponijos legioniams;

2. Kad Santarvė jau kelį
mėnesiai, kaip vilioja mūsų
veidmainingais pažadais, bet
iki šiol netik nepadeda kurt
laisvos, nepriklausomos vals-
tybės, bet dar įvairiais bū-
dais trukdo kurimo ir krašto
apsaugos darbą;

3. Kad laikas jau atsižadėti
pasitikėjimo grobonių paža-
dams, o daugiau remtis savo
tautos įiega ir valia—nutarėm:

1. Griežtai protestuoti prieš
atskyrimą nuo Lietuvos kraš-
tų, kurie kaip etnografijos
taip istorijos ir strategijos
žvilgsniu priklauso Lietuvai;

2. Išreikšti pasipiktinimą
veidmaine Prancuzijos politi-
ka, kurie skelbėsi mažųjų
tautų išvadotojais ir tuo pa-
čiu metu stengiasi uždėti ant
pusių apsupę mus jie pradėjo
skverbties vis gilyn ir gilyn.
Siandien jau Suvalkai, Seinai
ir Punksas-lenkų ir tas visas

lenkai yra atimama ne ko-
voje, bet atiduodama jiems
tais, kurie išskėlė gražiausius
pasaulyje obalsius: išvaduoti
savo vertusias tautas, kurie
siandien gali daugiausia pa-
daryti.

Lietuvių karjomenė, ka-
riauja su bolševikais! Lenkams

atiduodama vis nauji ir nau-
ji didžiausi plotai mūsų žemės
ir miestai! Vokiečiai su kol-
čakininkais tebeplešia mūsų
sodžius!

Atėjo paskutinė valanda,
mirties valanda!

Bet prieš tai Lietuvių tauta
sako visam pasauliui, kad
laisvės ir savo nepriklausomy-
bės niekam be kovos neatidu-
dos ir atimti jasias — atims
tik per josios lavoną!

Tatai težino visi mūsų prie-
šininkai!

Išreikšti šį paskutinįjį prieš
mirtinąją kovą griežtą nusi-
statymą susirinko Kybartų ir
Virbalio miestų su apielinkė-
mis visi gyventojai be skir-
tumo tautos, tikybos ir luomo
ir aktyvaizdoje viso pasaulio
reikalauja sau:

Laisvės!
Nepriklausomybės!
Vilniaus!

O priešams, esantiems mūsų
sodžiuose ir miestuose, vistic-
k ar jie lenkai, ar jie vokiečiai,
ar jie kolčakininkai, sako:

Šalin iš Lietuvos!

Protestą įgalioja pasirašyt
Organizacijiniui Komitetui
(13 parašų)

Protestas.

Mes, kaimų įgalioiti atsto-
vai, Girkalnio valsčiaus, at-
stovauję penkis tukstančius
gyventojų, turėdami omeny:

1. Kad Santarvė, po įtaka
Prancuzijos didikų, iki šiol
dar nepripažįsta Lietuvos ne-
priklausomybės - mūsų šven-
čiausio tautos siekio, bet mums
mirtinai kovojant su rusų bol-
ševikais, leidžia įsigyventi ka-
ro nuvargintoj mūsų tėvynę
kolčakininkų bandoms ir vis
gilyn ir gilyn slenkantiems
lenkų ponijos legioniams;

2. Kad Santarvė jau kelį
mėnesiai, kaip vilioja mūsų
veidmainingais pažadais, bet
iki šiol netik nepadeda kurt
laisvos, nepriklausomos vals-
tybės, bet dar įvairiais bū-
dais trukdo kurimo ir krašto
apsaugos darbą;

3. Kad laikas jau atsižadėti
pasitikėjimo grobonių paža-
dams, o daugiau remtis savo
tautos įiega ir valia—nutarėm:

1. Griežtai protestuoti prieš
atskyrimą nuo Lietuvos kraš-
tų, kurie kaip etnografijos
taip istorijos ir strategijos
žvilgsniu priklauso Lietuvai;

2. Išreikšti pasipiktinimą
veidmaine Prancuzijos politi-
ka, kurie skelbėsi mažųjų

Lietuviai Amerikoje.

MILWAUKEE, WIS.

Kadangi iš šio miesto nesimato laikraštį jokių žinių, tai kai kas gali manyti, kad čia nėra lietuvių, arba kad ir yra, tai nieko neveikia. Kaip patyriaus, tai paprastai milwaukeečiai nemėgsta apie save daug kalbėti, nors kartais ir labai prakilius darbus atlieka. Teisybė, kad vietos lietuviai yra labai mažai organizuoti.

Čionai randasi tik L. R. K. rėmėjų skyrius, choras, kaip draugijė, ir dvi pašėlini draugijė.

Pirmiau gyvavo ir Tautos Fondo skyrius, bet kad nariai susidėjo iš katalikų ir vadinau tautininkų, kurie nepasitiko katalikų fondai, ir norėjo visus pinigus siųsti tiesiog į Lietuvą, o kiti buvo tam priešingi, tai iš tos priežasties Tautos Fondo sk. suėjo, gi visi nariai katalikai susisipietė į L. R. K. skyrių, kuris dabar veikia.

Kaslink moterų ir jaunomėnės, tai visiškai čionai nieko nebuvo jų varde.

Apie keturi mėnesiai atgal lietuviai susilaukė naujo klebono, kun. A. F. Daugio, ir dabar pradėjo jūdintis. Ir taip: porą mėnesių atgal klebonas suorganizavo R. K. Dailės Ratelį, kurio tikslas bus lavintis dailės srityje. Valdys išrinkta iš sekančių ypatų: pirm.—O. A. Nevulitė, pag.—P. Svirs-kis, rašt.—J. Barešis, išd.—P. Markunas.

Buvo manyta suorganizuoti ir L. D. S. kuopą, bet daugumas katalikų dar įpratę skaityti laisvamanišką spaudą, tai tuo tarpu dar nieko neveikta. Turime viltį, kad greitai laiku katalikai susipras ir sumanymas išsipildys.

Pereitame L. R. K. susirinkime Šv. Kazimiero dr. jos atstovas atnešė auką—\$50.00 Lietuvos vargšams. Iš L. R. K. surengtos pamogėlės komisija pridavė \$33.55. Tai su kitomis aukomis ir mokesčiais pasigsta Lietuvos vargšams per L. R. K. rėm. Centrą \$176.45.

Tame susirinkime V. Genčauskas paukavo sidabrinį laikrodėlį vertės \$6.00, kuri manoma išleisti per serijas. Už atspaudinimą tikietų lėšoms padengti J. Jasulevičius, J. Barešis aukavo po \$1.00 ir P. Zilius 50c.

Svarstyta ir apie drabužių rinkimą. Visi tam pritard. Nors milwaukeečiai toli užpakalyje pasiliko kitų kolonijų rinkime drabužių, bet geriau vėliau negu niekad.

Kitas projektas buvo, kad dar daugiau pinigų surinkus Lietuvos pavargėliams, padaryti sutartį su judamųjų paviekslų (teatru) savininkais, kad už išparduotus tikietus L. R. K. rėmėjai gautų pusę pinigų. Laimėta! Pasidaravus judisenei ir O. A. Nevulitei, sutartis padaryta su dviem teatrais. Pusę pelno už išparduotus tikietus eis L. R. K. Tikietų atspaudinta gana daug ir dabar L. R. K. rėmėjai deda visas pastangas juos išparduoti.

R. K. Dailės ratelis Šv. Gabrielio parapijos bazarą užbaigė su labai įvairiu programu, kuris susidėjo iš dainų, prakalbų, drilių, veikalėlių, artistinių šokių, eilių ir dialogų. V. Radzivilutė ir Valentukė tikrai galima buvo pavadinti programa žvaigždėmis, kurios gražiai pasoko. Pasivynėjo driliu mažos mergaitės po vadovystę E. Genčauskaitės, kuriai ir

garbė priklausio. Kalbėtojai buvo vietos klebonas ir p. Mikšys. Pastarasis nors pirmą kartą kalbėjo, bet gana gerai.

Klebono prakalbos visuomenei patikdavo ir patinka, nepatinka tik mūsų socialistams. Vilija.

MELROSE PARK, ILL.

Mūsų kolonijos tikri lietuviai darbuojasi ir daug jau yra gero padarę tėvynei. Nors čia nėra stambių veikėjų, kaip kitose kolonijose, tačiau Melrose Parkas nepasilekia užpakalį kitų kolonijų. Kaikada dar net užima pirmą vietą.

Štai T. F. Centras Melrose Parkui buvo paskyres surinkti į Kalėdinį Fondą \$150.00, bet surinkome beveik dvigubai, t. y. \$235.00 ir aukos jau pasiųstos Centrai. Girdėjau, kad dar ne viskas. Drabužių Melrose Parkas L. R. Kryžiui surinko už ketelį šimtų dolierių, kurie gal jau Lietuvoje.

Dabar Tautos Fondas atsišaukia į Amerikos lietuvius, kad surinktų 100,000.00 dol. Mūsų kolonijai paskirta surinkti 300 dol. Tai reikia darbuotis, reikia gelbėti Lietuvą.

Tat melroseparkiečiai, darban! Pasidarbuokime ir surinkime tuojau mūsų kolonijai paskirtą sumą. Tėvyne mylintieji melroseparkiečiai nepalikis kurčiais. Šauniai pasidarbuok pirmiau, pasidarbuos ir dabar.

Taipgi girdėt, kad vietos lietuviai rengiasi prie pirkimo Liet. valdžios bonų. Sako, kad vienas Melrose Parkas Liet. valdžios išleistų bonų turi išpirkti už ketelį tukstančių dolierių. Tai bus, girdi, atlikta didžiausias darbas tėvynei labai.

Lietuvos Sargas.

PITTSBURGH, PA.

Streiko bėgis.

Jau dvylikta savaitė eina kaip čia tiesiasi milžiniška kovą darbininkų su kapitalu plieno išdirbystėje. Papirkti kapitalistų laikraščiai tankiai parašo, buk jau visi darbininkai yra sugrįžę darban. Tokiems melams kitų kolonijų streikuojantiems darbininkams patartina netikėti. Pas mus streikas yra gerame upe. Darbininkai pasiryžę kovoti iki galui, kol nebus pergalėties plieno trustas.

Tarpe kitų įvairių tautų, streikuojančių, lietuvių randasi apie 3,000, kurie tvirtai laikosi, išskiriant apie porą stambių tautininkų lyderių, kurie streiklaizauja. Vienas jų yra gana stambus veikėjas, kuris visą laiką mašėsi tarpe streikierių, nuduodamas istikimui darbininkams, o paėmęs \$15.00 pašėpos nuo vietinio šelpimui streikierių komiteto, nuėjo streiklaizauti. Lietuviai labai pasipiktinę tokio jo darbu.

Suvargusiems streikuojantiems darbininkams su šeimomis maistu duodama pašėpa iš unijos. Rendas atmokėti pasirūpina Lietuvių komiteto streikierių šelpiti fondas, kuriame randasi įvairių draugijų ir pavienių suaukautų pinigų apie \$1,042.65.

Sušelpimui streikierių išmokėta iki gruodžio 9 d. \$591.50. Fonde palieka dar \$451.15. Geistina, kad visos lietuvių draugijos ir iš įvairių apelinikių aukautų šelpimui streikuojančių darbininkų.

Aukos galima siųsti fondo sekretoriaus vardu: J. Rasinskas, 2123 Watson St., Pittsburgh, Pa., kuris, įtraukęs į knygas, priduos išdirinkui. Aukų atskaita bus paskelbta laikraščiuose.

Gruodžio 9 d. šelpimui streikierių fondo komitetas laikė susirinkimą, kuriame išrinko komisiją pranešinėti į laikraščius apie tikrąjį dalykų stovį. Komisija streiko reikalui:

P. Paulionis,
A. Žvirblis,
W. Maciauskas.

DONORA, PA.

Pranešimas Liet. Ukėšų Klubo nariams.

Šiuoni pranešam, jog L. U. K. laikytame susirinkime gruodžio 14 d. vienbalsiai liko nutarta, kad nariai, kurie yra išvažiavę į kitus miestus, būtina atsiųskiti laišku ir priduoti savo gyvenamos vietos adresą, kompanijos ar dirbtuvės vardą ir kokį darbą dirba. Šio pranešimo neįspildė, liksite suspenduoti bei išbraukti.

Kaikurie nariai atsiųskite ir pasiaiškino, bet dar yra daug tokių, apie kuriuos L. U. K. nieko nežino.

Todel malonėkite kognėčiaus atsiųskiti laišku, priduodami savo gyvenamos vietos adresą.

L. U. K. Valdyba.

MINERALŲ GAMINIMO STOVIS SUVIENYTOSE VALSTIJOSE 1918 M.

Vidaus Departamentas paskelbė preliminarį raportą, kiek mineralų pagaminta 1918 m. Pilname raporte, kuris greitai bus išleistas, bus parodyta pilni skaitmenys, kuriuos Suvienyty Valstijų Geologijos skyrius tais metais surinko.

Tais metais pagamintų mineralų vertė siekė \$5,526,000, t. y. už pusę milijono vertės daugiau, negu 1917 m., bet pačių mineralų pagaminta mažiau. Kuro buvo pagaminta daugiau, negu 1917 m. nors kietųjų anglių ir mažiau buvo išvežta. Anglių išparduota 5 nuosimėiais daugiau, bet jų vertė, dėl pakilusių kainos, siekia viršum 17 nuosimėių daugiau. Indomu tai, kad nežiūrint, jog petrolejaus išleista buvo tik 4 nuosimėiais daugiau, jo vertė padidėjo viršum 32 nuosimėių.

Naujų (metalių) pagaminta 1918 m. 3 nuosimėiais daugiau, negu 1917 m. Skaitmenys parodo, kad geležies, rudos ir plieno buvo pagaminta mažiau, bet jų vertė buvo augštesnė. Spyžio pagaminta truputį daugiau, bet išvežta jo mažiau. Varis ir zinkas netik kad patys per save, bet ir kaip medžiaga žalvarini, be abejonės, užima pirmą vietą geležies šios dienos svieto industrijoje ir 1918 m. jie užėmė augštą vietą tarpe kareikių kalingų naugijų. Vario buvo pagaminta truputį daugiau, bet zinko mažiau ir abiejų vertė buvo žemesnė, zinko net 25 nuosimėiais. Karei reikalingų naugijų, mangano su chronito, kuriuos vartoja sukietinimui plieno, pagaminta daugiau, negu kuomet nors pirmiau. Chronito 88 nuosimėiais daugiau jo daugumu ir 275 nuosimėiais brangumu daugiau, negu 1917 m., o mangano rudos daugiau pagaminta 136 nuosimėiais jo daugumos ir 100 nuosimėių vertės. Aukso ir sidabro iškasta mažiau, negu budavo iškasama per daug pirmesnių metų. Nors sidabro vertė ir pakilo

nuo 81 cento už unciją 1917 m. iki 97 cento 1918 m., to pakilimo neužteko padengti kasimolės.

Triobų statymai medžiagos, molio produktų namus statyti, akmenų, cemento ir gipso gaminimas labai buvo nupoles.

1918 m. potašo pagaminta 54,000 tonų, arba 68 nuosimėiais viršum to, kas buvo pagaminta 1917 m.

VISŲ DIENRAŠČIO "DRAUGO" SKAITYTOJŲ DOMAI SVARBUS PRANEŠIMAS.

Tėnykite atsimonolikičiai, kad 1920 metais Kalendorius su Lietuvos prezidenta paveikslu ir su Šventėmis, jau gatavas. Taipgi kas užsirašė dienraštį "Drauga" ant 1920 metų per mane tas gaus ta puikiai kalendorių, taippat galima įsigyti visokių knygų ir maldaknygių kaip tai "Ramybės Jums" "Pulkim ant kelių" "Aniolas Sargas" "Daugas Žvaigždutė" ir tt.

A. Stulginskas,
1817 South Union Avenue.

PRANEŠIMAS.

Šiuoni pranešu Gerbiamašus North Side. Kad aš parkeliu savo gyvenimą veta po No. 1641 N. Paulina St. Taipgi dabar viskais reikalais malonėkite kreiptis namų vieton be to galite užsisakyti "Draugą" ant metų ir nedideliu galite nusipirkti "Draugą" kalendorių ir maldaknygių ir kokių knygų bei daiktų. Visi ir visos malonėkite atsilankyti į mūsų draužių ir saldinių krautuvę.

Su pagarba

A. Nauseda,
1641 N. Paulina Str.

GRAND RAPIDS, MICH. LIETUVIAMS!

Jūsų kolonijoje nuo Balandžio 20 dienos 1919 m. "Drauga" atstovauja p. J. MARCELIUS, 544 Myrtle str.

Pas jį galite "Draugą" užsirašinėti, nusipirkti paduoti jį jį pajieškojimus ir pagarsinimus. Galite gauti ir knygų. Šiuoni atsiųskime įgaliojimus kokiame nors kitam Grand Rapids, Mich. "Draugo" agentui.

Kas pas jį iš Grand Rapids lietuvių užsirašo "Draugą", tam jis duoda dovaną "Draugo" kalendorių.

LIETUVOS PASTO ŽENKLAI JAU CHICAGOJ.

Juos galima gauti Lietuvių Darbininkų Krautuvėje 901 W. 32nd Street. Įvairumas kainų nuo 10 skatikių iki 5 aukšinių. Norintieje gauti juos lai pasistengia nusipirkti tuojau nes nedaug jų prisimdo.

B. J. Jakaitis.

ŠVENTO JUOZAPŲ DR. JOS VALDYBOS ANTRASAI: Sheboygan, Wis.

Pirm. A. Grebas, 1117 Kentucky Ave.
Vice-pirm. J. Stauskas, 1414 New York Ave.
Rašt. A. Brusaka, 835 High Ave.
2 Rašt. B. Sapiega, 1715 Superior Ave.
Išdirininkas T. Grigaliunas, 1437 So. 11-th St.
Org. Rašt. Ig. Ermala, 1717 Erie Ave.
Marsalka M. Dagnora.
Dažiurėtojai išdo: J. Reklaitis, J. Rutkauskas.
Mitingai atsiųskite kiekvieną mūsų po pirmą tą nedėla.

REIKALAUJA.

REIKALINGOS moteris ir merginos dirbti lengvas darbas: prie išskirstymo sekliu: geras uždarbis.

Leonard Seed Co.,
228 W. Kinzie St., Chicago, Ill.

REIKIA VYRŲ.

Dirbti prie lumberio. Atėkite ant 7 val. ryto.

Užmoka kasdieną.

LORD & RUSHNELL.

2424 So. Laflin Str.

REIKALINGOS, 10 merginų 17 metų ir daugiau prie lengvaus darbo ant mašinų, svariam fabrike. Prityrimas nereikalingas. Turi turėti metų palūdijimo.

Atsiųskite:
Felt & Tarrant Mfg. Co.,
1735 N. Paulina Str.

REIKALINGI
Vaiškai 17 metų amžiaus ir suvairu prie lengvaus darbo ant mašinų svariam fabrike. Prityrimas nereikalingas. Turi turėti metų palūdijimo.

Atsiųskite:
Felt & Tarrant Mfg. Co.,
1735 N. Paulina Str.

Reikalingas pardavėjas prie Lumber ir Mill darbo tokis kuris turi gera pažinti su kontraktoriais. Gera proga geram žmogui. Atsiųskite.

Heitemann Lumber Co.,
5852 S. Ashland Ave.
Telefonas Prospect 4000.

Reikalingi vaiškai 16 metų ir suvairu del lengvaus fabriko darbo. Atsiųskite.

Rockwell Barnes Co.,
823 S. Wabash Ave.
Telefonas Harrison 2796

Reikalingi leiberali del fondres, darbas pastovus.

Link Belt Company
39th ir Stewart Ave.

Reikalingas siuvejas prie vyru kojų turi gerai žinoti visa kostumeriška darba, gali uždirbti nuo \$10 ir savaitė ir daugiau. Atsiųskite.

Joseph P. Sabel,
823 Berkeley Ave. Youngstown, Ohio.

ANT PARDAVIMO.

Nuogas pigomas mažai graimtas as pėti mokėjimą \$1000 nardėsiu už \$200 is priezasties neturejimo vietos kur padėti.

A. N. Miklažiūtė,
283 Walnut Str., Newark, N. J.

Ant pardavimo biznis lietuvių apgyventojų vietoj, priezastis pardavimo suvinnikas išvaidžioja į kita miestą.

J. CENOSKY, Chicago.

ILLINOJAUS FARMOS.

80 akry farmą su budinkais gyvuliais ir mašinomis, 6 akry sodas 1 mylia nuo miesto, ant gero kelio ir su miškių už nužeminta kaina \$6,800.00

40 akry farmą 7 kambarių namas ir kiti geri budinkai, 1 mylia nuo miesto sodas, žeme išdirbta, farma priklauso našlei užtat parsiduos pigiai už \$3,000.00.

25 akry farmą 20 akry dirbam žemes 5 akrai miško ir gamklos, sodas, budinkai senoviški, arti prie geležinkelio ir miesto. Priklauso senai moterij ir parsiduos beveik už dyka. Tikrai \$1,125.00.

11 akry pirmos klasos farma naujos mados budinkai, elektros švieša netoli miesto. Šita farma geriausia visoj Illinois Valstijoje, parsiduos už \$24,200.00.

60 akry pirmas klasos farma \$15,000.00.

Didelis hargenas atsiųskite per laiska arba ypatiskai.

First Nat. Realty & Constr. Co.
840 W. 33 St., Chicago, Ill.

P. Borneika General Manager.

KALEDU DOVANOS

Deimantai, auksiniai žiedai, spilkos, laikrodėliai, brangalėliai, lenčiugėliai, locketai, yra vėliausios mados gaunami mūsų krautuvėje. Didelis pasirinkimas gramofonų ir lietuviškų rekordų. Kainos žemiausios ir parduodame ant lengva smokėjimu.

Užprašome visus savo kostumerius senus ir naujus, kiekvienam duosim gražų kalendorių veltui.

LINKEDAMS LINKSMU KALEDU IR LAIMINGU NAUJU METU.

JUOZAPAS F. BUDRIKAS,

3343 S. Halsted Street, Chicago, Illinois.

DR. J. SHINGLMAN

Gydytojas ir Chirurgas
Ofisas 4930 W. 13 St.
Kamp. 49 Court
Res. 1229 W. 49 Avenue
Telefonas Cicero 3656
Ofiso Cicero 49
KALBAME LIETUVISKAI

Dr. I. E. MAKARAS

Lietuvis Gydytojas ir Chirurgas
Kochlander: 10900 So. Michigan Ave.
Telefonas Pullman 342 ir Pullman 3188
Chicago: 4515 So. Wood Str.
Tik ketvergo vakare nuo 5:30 iki 7:00
Telefonas Yards 723.

Dr. P. P. ZALLYS

Lietuvis Dentistas
10657 So. Michigan Avenue
Rosedale, Ill.
VALANDOS: 9 val. vakare.

Dr. G. M. GLASER

Praktikuoją 28 metal
Ofisas 3148 So. Morgan St.
Kertė 32 po St. Chicago, Ill.
SPECIALISTAS
Motersky, Vyriskų, taigi chro nisky ligų.
OFISO VALANDOS: Nuo 9 ryto iki 10, nuo 12 iki 2 po piet, nuo 6 iki 8 vakarand vakare.
Nedėlionis nuo 9 iki 2 po piet.
Telefonas Yards 687

Dr. A. BURKE

(Lietuvis)
418 W. Market Str.
Pottsville, Penna.
Su visomis ligomis priima nuo Nuo 8 iki 10 val. ryto Nuo 1 iki 3 val. po pietų Nuo 6 iki 8 val. vakare.

Dr. M. Stupnicki

3109 So. Morgan Street
CHICAGO, ILLINOIS
Telefonas Yards 6022
Valandos: — 8 iki 11 1/2 ryto; 5 po pietų — 6:30 iki 8:30 vakara. Nedėlionis nuo 5 iki 8 val. vakare.

DR. W. A. MAJOR

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofisas 14719 Michigan Ave.
Adyvos 5:30 iki 9 1/2 ryto, 1 iki 2 po pietų — 6:30 iki 8:30 vakara. Nedėlionis nuo 10 iki 11 1/2 ryto

V. W. RUTKAUSKAS

ADVOKATAS
Veda Bilas Visuose Teismuose
Ofisas: Didmiesčio:
69 W. WASHINGTON STREET
Kambaris 609
Tel. Central 5478
Gyvenimas: 812 W. 4th St.
Tel. Yards 4681

Dr. C. Z. Vezelis

LIETUVIS DENTISTAS
Valandos: nuo 9 ryto iki 9 vak. Nedėlionis pagal sutarimą
4742 SO. ASHLAND AVENUE
arti 47-tos Gatvės

SERGĖKITE SAVO AKIS.

Smetonos gerai prilaukti akinius bus palengvinimu del Jusų akų. Kuomet ty kenti nuo galvos skaudėjimo, kuomet raidis bejas ir kru vi, knonhet skaitai ar suvi ar rai sal, tai tuomet yra ženklas, kad reikia Jums akinų. Mano 15 metų patyrimas priduos Jums geriausia patarnavimą už prieinamą kainą, net taip žemai net iki \$2.00.

JOHN SMETANA

Akių Specijalistas
1801 S. Ashland Av. Chicago
Lgaminas suteikiamas dykai. Kampas 18-tos gatvės.
3-tos lubos visų "Flat"o apiekos. Kamboris 11, 15, 16, 17 ir 18
Tėnykite į mano parą.
Valandos: nuo 7 val. išryto iki 9 val. vakare. Pandėlionis, Sėdėlionis ir Pėnyčionis.

PIRKITE LIETUVOS VALSTYBES BONŲ.

Draugo Ofise, 1800 W. 46 St.

Dr. S. Naikelis

LIETUVIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4712 So. Ashland Ave.
Phone Drovers 7012
VAL. Nuo 9 iki 12 išryto, 2 iki 4 po pietų, 7 iki 9 vakare.
Residencija 3326 W. 66-th St.
Phone Prospect 5285

PRANEŠIMAS.

Dr. M. T. STRIKOLIS
LIETUVIS
Gydytojas ir Chirurgas
Perkele savo gyvenimo vietą į Brighton Park.
2214 W. 63rd Street.
Tel. McKinley 523
Ofisas: 1327 W. 4th St.
(47 ir Wood gat.)
Valandos: 10 ryto iki 2 po pietų, 6:30 vakare Nedėlionis 9 iki 12 ry Tel. Boulevard 160

J. P. WAITCHES

ATTORNEY AT LAW
LIETUVIS ADVOKATAS
4542 S. WOOD STREET
CHICAGO.

JOSEPH C. WOLON

Lietuvis Advokatas
29 SO. LA SALLE STREET
Gyvenimo Tel. Humboldt 97
Vakarinis 2911 W. 22-nd Street
Tel. Rockwell 6999
CHICAGO, ILL.

CHICAGOJE.

KATALIKISKOS ŠVENTĖS.

Pirmadienis, gruod. 22 d.
Sv. Zenono Kareivio.
Antradienis, gruod. 23 d.
Sv. Viktorija.

KOVA UŽ PAPIGINIMĄ PRAGYVENIMO.

Šiuo kartu prieš brangenybę organizuojamos moterys.

Kuomet "fair price" komitetai Chicagoje nepavyko kovoti prieš pragyvenimo pakilimą, tai komitetai be vyrų pagalbos įsileista ir moterys.

Viena iš jų yra Mrs. Joseph T. Bowen. Neteko patirti, kas jai per veikėja. Bet šiandien jai skelbia, jogai pakelianti mirtiną kovą prieš brangenybę, prieš profiterininkus.

Tam tikslui jai sumanusi ne tik Chicagoje, bet visą valstiją, suorganizuoti moteris. Norima "moterų apsigiminimo" organizacijai patraukti mažiausia 70,000 moterų.

Kovoti prieš profiterininkus Mrs. Bowen gamina specialius lapelius. Tuos kuoplačiams padalydinti moterims. Tuose lapeliuose moterys bus pakviestos perkant kokius daiktus pažymėti tų daiktų kėdus, kiek užmokama ir už patalynę.

Už patalynę pavarde ir adresą. Lapeliai bus sugrupuoti į distrikto komitetų pirmininkams (nes augščiau paminėta moterų organizacija bus padalinta į distrikto).

Iš tų lapelių, sakoma, bus patirta, ar krautuvinkas yra profiterininkas, ar jis gali būti patrauktas atsakomybėn. Jei taip, tai kas ji gali padaryti teisiam, ar valstija, ar federacija.

Pastarąjį atsitikime nusprendžia patys prokurorai.

Ar tokiai kovos būdas duos geistinių pasekmių, kas čia gali pasakyti. Jei pasirodys pasėkmes, jei maistas ir prekės atpigės, tai tas įvykis ne dėl bausmių, bet dėl nenoro turėti nesmagumų.

Nes kaip senai kovojama prieš brangenybę, taip visuomet viskas dažniausia pasibaigia tik vienais galutinimais. Gyvuoja įstatymai, sulig kurių galėtų būti baudžiami viokių rūšies profiterininkai, ar sulig tų įstatymų procedūra taip supaprastuota, kad ambiam profiterininkui gema išsisukti.

Kova prieš brangenybę ir profiterininkus nekuomet nebus pasekminga be kongreso pagalbos. Nes kongresas gali leisti aiškius įstatymus. Antroji Mrs. Bowen priejone prieš brangenybę — tai boykotuoti visus tuos produktus ir prekes (tik ne krautuvinkus), kurios yra perbrangios.

Boykotas gal ir būtų geras. Bet boykotuok, sveikauk, be kurio negalima išsieti. O juk cukrus, sūris, virtas boykoto. Pirkdami atnaujami plėšia žmonės, dami angstas cukrui kais.

Mielai reikia paremti Mrs. Bowen pastangas kovoje prieš brangenybę ir profiterininkus. Ieikia palinkėti, kad kova būtų apvaisinanti kuogierianomis pasekmėmis. Butų gaus daiktas, kad ir lietuvės moterys prisidėtų prie tos "moterų apsigiminimo" organizacijos. Nes ir lietuvų tarpe yra už jai nepakenčiamų profite-

PRIEŠINASI Miesto DARBININKŲ PRIGULĖ JIMUI PRIE FEDERACIJOS.

Chicagoje žymi dalis policijos, gaisrininkų ir sveikumo departamentų tarnautojų prieguli prie Chicago Darbo Federacijos. Jie reikalauja padidinti užmokesčius sulig tos federacijos nustatytos normos.

Miesto tarybos finansinis komitetas svarsto miesto biudžetą 1920 metams.

Komitetas tvirtina, jog jis paminėtų departamentų darbininkams nepaskirsias didesnio užmokesčio, jei tie yra federacijos nariai.

Aldermanas Capitain, komiteto narys, sako:

"Aš balsuosiu prieš pakylimą didesnių išlaidų tiems departamentams, kurių darbininkai turės bent kokius ryšius su Chicago Darbo Federacija. Tie departamentai absoliučiai reikalingi miesto sveikumui ir apsaugai. Nesu priešingas, kad darbininkai savitarpiai organizuojasi. Bet kuomet jie mėgina glausties prie federacijos, nuo jų ateityje galima sulaukti streiko, atkreipto prieš publiką ir prieš paties miesto majoro patvarkymus."

PERDAUG UŽPUOLIMŲ IR PLĖSIMŲ CHICAGOJE.

Iš New Yorko pranešta, jog Burglary Underwriters asociacija nusprendus ateityj pakelti kur kas augščiau mokesčių už prekių apdraudimą nuo plėšikų ir vagių Chicagoje ir visam Cook paviete. Nes Chicagoje plėšikų ir vagių tiek prisėjo ir jie tiek daug nuostolių padaro, kad apdraudimo kompanijos turi pamesti nuostolius.

Policijos viršininkas Chicagoje už tų apsiroiskimą kaltina pačius žmones. Sako, pačius žmones atsiska palykinti skaitlingesnės policijos išduoda progos čia veikti piktadariams.

Taigi policijos viršininko nuomone, tik skaitlingesnė policija miestą apvalytų nuo piktadarių.

LIET. PASTO ŽENKLAI.

(arba stampas)

Jau parduodami.

Gavome iš Tautos Fondo šešių rūšių po 10 skatelių, po 20, 50, 60, po 3 auksinus ir 5 auksus.

Amerikos pinigais reikia mokėti 25c. už auksiną (1 centas už 4 skatikus).

Iš gautųjų už tuos ženklelius pinigų 60 eina Lieuvos Valdžiai, 30% Lietuvos Misijai Amerikoje 10% Tautos Fondo išlaidoms. Nusiustas stampas į Lietuvą Paštas sulig reikavimu išmainys ant pinigų. Bet tas išmainymas turi būti atliktas ne vėliau kaip 1 d. liepos 1920 metų.

Rašant laiškus į Lietuvą įdėkite sykiu ir pašto ženklų atsakymui: jusiškiams bus patogumas, kad nereiks patiems pirkti. Ant laiško iš Lietuvos į Ameriką reikia lipdyti 60 skatelių, o už registruotą 1 auksinas 20 skat.

Su užsakymais kreipkitės į "Draugo" Administraciją 1800 W. 46 st., Chicago, Ill. Geriausia pirkti susidėjus keliems ant syk, tuomet susidėdija laikas ir išlaidos.

IS CHICAGO LIETUVIŲ KOLONIJŲ

IS TOWN OF LAKE.

Metai ar du atgal Town of Lake lietuvų kolonijai budavo daug visokių užmetinėjimų, o ypač buv townoflakiečiai mažai darbuojas, mažai ankaupa tautos reikalams. Bet tai netiesa. Townoflakiečiai daug dirba, daug ir ankaupa, tik mažai girdasi. Tat, man rodos, neprošali bus supažindinti mūsų visuomenę su Town of Lake lietuvų anveiktais darbiais.

Visų pirma praėjusiais metais į Kalėdinį Tautos Fondą townoflakiečiai suankavo virš \$9,000.00.

Gerb. kun. Laukaicio prakalbose vienu vakaru sudėjo aukų virš 900 dol. Nemaža pasidarbavo L. R. Kryžiaus reikalais. Aukų sudėjo apie 1,000 dol., draugių surinko 9 skrypius. Tai-gi tas jau parodo, kad Town of Lake lietuvų kolonija su aukomis pralenkė visas kitas Chicago ir apylinkės kolonijas.

Neprošali dar bus paminėti, kad townoflakiečiai turi vieną iš gražiausių bažnyčių, kleboniją ir didelę mokyklą, kurioje mokinasi apie 900 mokinių. Žinoma, tą visą tvarką veda didelis darbininkas, kuris nemilstančiai darbuojasi — tai vietinis klebonas, kun. Skrypkas, su noliu pagelbininku, kun. Pakalniu. Kun. Pakalnis didžiai yra visų parapijų mylimas delto, kad prisideda prie kiekvieno tautos darbo, ypatingai jaunomenei duoda gerų patarimų.

Antras pagelbininkas yra kun. Mikšys, buvęs ilgu metu Rusijos karininkas kapeletonu ir daug visko patvėręs. Užtai dabar daug savo brangaus laiko pasvėdžia Raudonajam Kryžiui.

Dar reiktų priminti, kad praėjusiais metais Sv. Kryžiaus mokyklą baigė 40 mokinių ir visi, kaip girdėti, įstojo į augštesnes mokyklas. Tą dvasi mokiniamis įkvėpė Seserys Nazaretės, bet didelė garbė ir tyrams, kad jie leidžia vaikus į augštesnes mokyklas.

Sioj kolonijoje yra daug pramoninių. Jie taipgi prisideda prie visų tautos reikalų.

Tarpe dr. jų žymesnes vietas užima Sv. Cecilijos choras, kuris, vėdamas varg. Dankos, kiekvieną nedėdienį gražiai bažnyčioje gieda.

Antra yra Liet. Vyčių 13 kp., daug pasidarbavus lošime istoriškų veiklų, rengdama pasikaitas, visuomeniškus kursus ir naudingas prakalbas.

Taipgi nemažą rolę lošia Moterų Sąjungos 21-ma kuopa.

Abelina imant, Town of Lake lietuvų kolonija visakame yra pasižymėjusi. Kada buva rengiama prakalbos, visi townoflakiečiai atsilanko ir ramiai užsilauko. Todel tikrai galima sakyti, kad Town of Lake lietuvų kolonija stovi pirmoj vietoj.

Kitą kartą parašysiu daugiau.

P—vas.

Draugija Sv. Kazimiero Karaliaičio laikytame prieštarniame susirinkime gruodžio 14 d., s. m., Sv. Kryžiaus parapijos svetainėje, gavus pakvietimą nuo vietinės Lab. Sąj. 1-mos kuopos prisidėti prie rengiamojo baazro, kuris bus sausio mėnesį, 1920 m., vienbalsiai nutarė prisidėti ir išrinko darbininkų. Apart to, Sv. Kazimiero Karaliaičio dr. ja su-

DRABUKAS

P. K. BRUCHAS Jubilerine Krautuve

3321 S. Halsted St. - Chicago.

Mūsų krautuve yra pripildyta, naujaisios mados tavoru del Kalėdų dovanų. Tamista nupirktas dovanas tikros vertės mūsų krautuvi. Ir pūkt užtikrinti, kad jus nupirktis geriausia tavora, žemiausia gėnoma kaina. Atsilankiusiems, užtikrinam užganėdijimą ir teisinga pataravimą.

Įsiskirimas:
Deimantiniai žiedų,
Lavalieri, auskarų,
Tikrodelių, lenciagėlių,
Branzalietų, Albomų ir tt.

PRIMAME LIBERTY BONDS Krautuve atidaryta kofina tavora ir nedėlioms iki Kalėdų. Puikus kalendorius visiems dykai.

LIETUVIŲ DARBININKŲ SĄJUNGOS CHICAGO APSKRICIO PRO-TOKOLAS.

Susirinkimas laikytas lapkričio 30 d., s. m.

Geistina, kad ir kitos draugijos pataptų Lab. Sąj. garbės nariemis. Katros neigiali susyk įmokėti 100 dol., tai gali dalimis išmokėti. Tokiu būdu Lab. Sąj. greičiau galėtų įvykinti savo tikslą.

Narys.

seimą 1918 m. Pinigus priėmė susirinkimo vedėjas, R. Andrejūnas.

Visoms kuopoms susidėjus surengti pikniką arba vakarą. Kuri kuopa daugiau išparduos tikietų, ta kuopa daugiau pelnys. Sumanymas apkalbėti pakliktas sekantiems susirinkimui.

Delegatai pranešė, kad kuopos iš Centro gavo laiskus su atsiliepimu, kad nariai nublautų pakelimą mėnesinių mokesčių, už organą "Darbininką". Paaškejo, kad dvi kuopos, t. y. 20 ir 29 jau nublautos pakelti mėn. mokesčius. Kitos kuopos dar nelaide susirinkimui.

Apskritys ir-gi yra prielankūs pakidimui mėn. mokesčių, nes mato didelį reikalą.

Kaikurių kuopų nariai skundžiasi negauną organo. Dauge- lis užsimokėjusių negauna, o kurie jau išstojo iš Sąj. ir ne-užmokeję, tiems siunčiamas.

Apskritys patarė kreipties į Centrą su teisingu nurodymu. Centras turi klaidas pataisyti.

Sekantis susirinkimas bus gruodžio 28 d., s. m., Sv. Jurgio parapijos svetainėje, Bridge-porte, 2 val. po pietų.

Sekantis susirinkimas bus priešmetinis susirinkimas. Tat visos kuopos prisingskit delegatų, nes bus rinkimas valdybos 1920 m. ir apkalbėti svarbių reikalai.

Nesant daugiau svarbių reikalų, posėdis uždarytas.

A. Bislis, posėdžio rašt.

Protokolą perskaitė tuom laikinis nutarimų raštininkas. Vienbalsiai priimtas.

M. Mažeika išdavė raportą. Piknikui paėmė Bergman's daržą. Piknikas bus birželio 20 d. 1920 m. Raportas priimtas.

Delegatai nutarė rengti pikniką su išleidimu trijų daiktų. J. Mockus paaukavo auksutą laikrodį ir R. Andrejūnas "Darbininką" vieniemis metais. Serijos bus nuo 5 iki 30 centų. Sutarta serijų padaryti vieną šimtą.

Raportas iš rengiamų paskaitų. Paaškejo, kad pačioje paskaitų rengimo komisijoje įvyko klaida, todėl paskaitos neįvyko. Tolesniam rengimui paskaitų maršruto komisijoninėjo S. Jucevičia ir J. Pabijonas.

Raportas ligonių lankymo. J. Mockus išdavė raportą, kad aplankė ligonį, J. Podžiūną, ir pasveikino nuo L. P. S. Apskričio. Ligonis esąs labai dėkingas už atlankymą ir dėkojo darbininkų Sąj. Apskritui. Einąs gery. ir greitai laiku gal pasveiks visai. Raportas priimtas.

Raportai iš kuopų veikimo. Pasirodė, kad visos kuopos darbuojas. Paminėtina 57 kuopa, kuri įsteigė vakarinius kursus, kuriuos veda p. Ig. K. Sakalauskas.

60 kuopos visi nariai įsirašė į L. L. Sargus ir J. L. R. Kryžiaus rėmėjus.

60 kp. delegatas, J. Mockus, apmokėjo už Krikščionių Demokratai lapelius \$5.00 ir \$10.00 prie padengimo lėšų atstovui i-

KAPITALAS \$200,000 PERVIRSIS \$25,000

Siųskit Pinigus Lietuvon

Savo gentims ir

Padarykit Linksmas Šventes

Suteikdami jiems savo pinigiską paramą.

Mūsų bankas turi specialų pinigų siuntimo skyrių, per kurį galite išsiųsti pinigus Lietuvon labai prieinama kaina. Lietuviai pas lietuvius!

BANKO TURTAS VIRŠ \$1,800,000.00

Parankus — Stiprus — Saugus Bankas

VALDYBA

JOSEPH J. ELIAS, PREZ.
WM. M. ANTONIEN, VICE-PREZ.
JOHN I. BAGDŽIUNAS,
VICE-PREZ. IR KASIERIUS.

UNIVERSAL STATE BANK

3252 South Halsted Street Chicago, Illinois

VALANDOS. — Kasdien nuo 9 ryto iki 5 po pietų. Utnarko ir Subatos vakarais nuo 9 ryto iki 3:30 vakare.

Resid. 933 So. Ashland Blv. Chicago. Telefonas Haymarket 3544

DR. A. A. ROTH,

Rusų gydytojas ir chirurgas

Specialistas Moteriskų, Vyriskų

Vaikų ir visų chroniškų ligų

Ofisas: 2334 So. Halsted St., Chicago

Telefonas Drexler 9692

VALANDAS: 10—11 ryto 2—3 po pietų 7—8 vak. Nedėliomis 10—12 d.

Uzdėdė \$35 iki \$50 i savaitę

Kirpejai ir kirčiai yra reikalingi visuomet, jie turi trumpas valandas ir lengva darba.

Mes galime jus išmokyti šio darbo į trumpa laika dienomis ar vakarais, už mažą kainą. Specialis skyrius mokymo ant siuvamų Power mašinų.

S. D. LACHAWICZ

Lietuvų Graborius patarimų, laido-

tavėms ko patais. Reikšmės mūdin at-

siuakti, o mano darbu busite užganėdijami.

2314 W. 23 Pl. Chicago, Ill.

Tel. Canal 2199.

MASTER SCHOOL,

J. F. Kasnicka, Perėdėlis

190 N. State Str.

Kamp. Lake Gat. 4 lubos

Pinigus Lietuvon

GALIMA SIŪSTI.

LIETUVIŲ PREKYBOS B-VE išmoka Lietuvoje

100 Auksinų už \$5.00

t. y. 20 auksinų už kiekvieną dolerį.

Mes esame po valdžios kontrole ir kaucija. Persiuntimas gvarantuojamas.

Persiuntima Jus Patis Kontroluosite.

Mes išduosime Tamstai čekį kuri Tamsta pasiysi pats laišku į Lietuvą. Su tuo čekiu Lietuvoje gaus pinigus. Šis budas yra greičiausias ir teisingiausias. Nieks pinigų negalės sulaikyti.

Siunčiant pinigus dėl persiuntimo, siųskite čekiu arba Money Orderiu paduodami aiški antrašta to kam norite kad pinigai būtų Lietuvoje išmokėti, taipgi pat paduok savo aišku antrašta. Už persiuntimą nieko nereikia extra mokėti. Už kiekvieną dolerį kuri mums prisiusite mes pasiūsime Lietuvon 20 auksinų.

Lietuviu Prekybos Bendrove

Room 505B

120 Tremont St., - Boston, Mass.